

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szombat, március 13

Tizedik évfolyam.

PÁRTALAKULÁS.

(?) Nem országos — ne tessék megjedni, csak városi; nem is valami hangzatos program — pontozatok körüli csoportosulás, csak a végett való szövetkezete Kolozsvár városi képviselői körül többeknek, hogy a városi törvényhatósági bizottság tárgyalásaiban előleges tájékozottság alapján fognak részt venni, az értekezleti megállapodásokat a nyilvános gyűléseken támogatják s szavazataik által érvényre jutni segítik. Az egyetlen vezérelv, mely a szövetkezetnek, vagy ha úgy tetszik: pártnak összekötő kapcsolatát kimondatott „függetlenül minden mellékes tekintettől és szellemes érdektől, kizárólag a város érdekeinek önzetlen szolgálata”, a mód, hogy a város érdekei szolgálatainak legbiztosabb eszközei fölismerhetők legyenek: előleges értekezlet minden fontosabb kérdésben, föltüntetése a hivatalos előadásoknak, megállapítása az iránynak, melyben a párt tagjai a bizottsági gyűlésen a kérdés eldöntését szorgalmazzák, a kisebbség ajánkozván a többség megállapodásainak támogatására.

Mert tagadhatatlan, hogy bizottságunk tárgyalásai a tájékozatlanság, az egygondolkodású tagok szétszórtsága, a nem mindig szakzerű előadás megbízhatatlansága s más ilyes okoknál fogva, eddig épen nem minden esetben biztosíták a város és polgárai érdekeinek megóvását. Ma elvetetik a tisztviselők 10 százaléknyi fizetéspótléka s holnap megszavaztatik némely kedvelt tisztviselőnek 20—30 százaléknyi „jutalom.” Ma nincs pénz a városi háza kiépítésére s a városi hivatalok jó része bérelt helyiségekbe költözik, tíz év alatt megfizetvén a város a lakbérben a házat is, telket is — és holnap megvesz a város a mező közepén egy jó drága telkes házat, melynek épülete rom, célja az, hogy a marhavész lesz, legyen hova elköltöztetni a vésszes marhákat — addig pedig borsó-termelése vagy mire használta-tik a drága pénzen megszerzett terület. Ilyen gazdálkodás mellett nem esoda, ha a városi polgárok nagy áldozatai terhes megrovása mellett is úgy szólnak csak teng a város s a kor nagy feladatai mögött sántikálva él egy napról a másra s örül, ha igen is magasra fokozott adminisztráló testületének kiadásait bár szükségösen fedezni tudja, de nem bir jóvedelmiből oly befektetésekre fordítani,

A KELET TÁRCZÁJA.

CZIGÁNY-ÉLET VIZEN.

(Vándor színész koromból.)

Temesvártól Nagy-Beeskerekig egy utat lehet vizen is szárazon is megtenni. — Beeske-eknek nincs vaspályája, a szárazút tehát csak tengelyen képzelhető; Nagy-Kikindáig gőz, azon-tól lóerővel. — A Béga-csatornán minden másodnap közlekedik egy miniatúr esavargőzös. — Akkor, mint egy jókora teknő, tulajdonosa jó üzletet csinál vele, mert mindig tömve van 10—12 utassal, — többen nem férnek rá.

E kis hajó születése óta a basahidi vendéglő bérlei egymásután csödtöt mondanak, — nincs útas, csak nagyritkán. Ha valakinek szorgos az útfja, s nem várhat egy napot az esetleg távol levő hajóra: neki fanyarodik az éke-ten poros utnak, hogy via Nagy-Kikinda érjen Torontálmegye székhelyére.

A bérlet csinálásánál ezt a poros utat pár-szor én is át-kín-szenvedtem, de midőn a tár-sulat átutaztatására került a sor: evező lapátra vetjük a dologot, s a méltóságosan hömpölygő Béga hátára kapaszkodva mentünk azon az uton, mely sehol sem maradt el tőlünk.

Annyi ember, oly tömörkedő podgyászszal a kis gőzösön apró csoportokra oszolva sem fért volna el, s az utazás így eltart két kétégi.

Külön hajót kelle tehát bérelnünk, hogy mint egykor Noé apánk a magáén összes pereputtyával: — mi is rátelepedhessünk magunkra mindenestül.

Karavánunk nem volt festői, de annál érdekesebb.

A Duna-gőzhajózási társulat igazgatóságát megkértük, hogy különös tekintettel erre, megkülönböztetettel arra, hogy tegyen kivételt a mi kedvünkért; s bár személyszállítással alap-

a melyek a polgárság érdekeinek közve tetlenül előnyére válnának.

S részünkről hisszük, hogy első sorban ebben, a közgazdasági irányban lesz e mostani tömörülésnek előnyös, üdvös hatása s a tegnapi napon megalakult „független párt” jövője oly befolyást fog a városi ügyek intézésére és irányzására gyakorolni, a mely hivatva lesz e jelentékeny tényező: az erdélyrészi legnagyobb magyart város, múltjához méltó jövőjének, biztosítására, egészséges fejlődésének elősegítésére s így a haza jólétének előmozdítására.

A párt megalakulására az első impulst ugyan a küszöbön álló választások adták, de a tegnapi alakuló gyűlés kimondá, hogy földadatát nem tekint csak a választások körüli tömörült eljárásra szorítottanak, hanem minden nevezetesebb városi ügy intézésére közös actióval kíván befolyni s ez az, mi a szövetkezés életrevalóságát s kétségtelen hatását biztosítani fogja.

A párt megalakulása, különben ez idő szerint még nem tekinthető egészen bevégzettnek, a mennyiben a tegnapi alakulásánál — a vásári idő miatt — többen nem jelenhettek meg, kik csatlakozásukat kijelenték s a párt-nyilatkozat, eddigi harmincz aláírója az elnök- és jegyzőválasztást, valamint a végrehajtó bizottság tagjainak megválasztását a legközelebbi összejövetelre halasztotta, s föntartá magának a határozatot az iránt is, hogy a pártba még belépni kívánó bizottsági tagok köreire mennyire terjeszkedik ki.

A tagok körülbelül el lehetnek készülve rá, hogy azok részéről, kik e tömörülés által circulusaikat látják zavarva, megtámadtatásoknak, gyanúsításoknak lesznek kitéve. De viszont bizonyosra számíthatnak arra is, hogy maga a város, melyet némelyek néha saját fejőstehenüknek képzeltek, hállára és előismerésre érzendő magát elkötelezve azok iránt, a kik a bizottsági tagság nagy felelősséggel járó elhivatását komolyan, lelkiismeretesen fogják föl s igyekeznek fáradsággal, áldozattal is oly helyzetbe jutni, hogy a város valódi érdeke minden fontosabb ügyben földerítessék s lehetőleg érvényre is jusszon. És ha a párt, mint az alakuló-gyűlés hangsúlyozá is, tagjai meggyőződését tiszteletben tartva, inkább az informatio és capacitatio, mintsem a majorisatio útját találja és tartsa meg; ha a pártfegyelmet a nyílt kérdéseknek főnhagyott ügyek al-

tal ellensúlyozza; ha tettekkel igazolja fogadását, hogy minden mellékes tekintettel és személyes érdektől függetlenül, kizárólag a város érdekeit szolgálja: minden kétségen kívül igazolni fogja azt a kecsesgető várakozást, melyet megalakultához és működéséhez csatolhat méltán a városi polgárság minden tisztességes, jóakaró, önzetlen tagja.

S most legkezelebbiről: a tisztújításnál fog kitűnni a tömörülés hasznos, mondhatni nélkülözhetetlen volta. Sajnos, hogy nem előbb létesült e csoportosulás, a midőn, bizonynyal a közgazgatási nagy személyzet aszaptásával jobban lehet vala a város érdekeit biztosítani; de most is, ha sikerülni fog, hogy a tisztviselők ne az aspiransok, hanem a város érdekei szerint választassanak, hogy sem a nyugdíjalap, sem a házi-pénztár indokolatlan terhek hordozására ne legyen kárhoztatva: már ez magában oly vívmány lesz, a mely sokszorosan felülmúlja azt az áldozatot, melyet a bizottsági tagok a gyűléskezés és ügyek tanulmányozása által a város érdekeken magukra vállalnak.

Szívünkbenél üdvözöljük a városi bizottság „független pártját.”

KÜLFÖLD.

Az angol parlament feloszlatása miatt az egész országban lázas izgatottság uralkodik. A formaszertí felosztást csak f. hó 24-én lehet proklamálni, de az ellenzék valamennyi vezére már néhány nap múlva ki fogják bocsátani választási programjukat. Beaconsfield — a „N. fr. Pr.” egy sürgönye szerint — a választás után állítólag visszalép és Salisbury jön helyére.

Beaconsfield az irhoni alkirályhoz, Marlboroughhoz intézett levelében, mely valódi választási manifesztumnak nevezhető, az országhoz appellál és bizalmi szavazatot követel külpolitikája iránt. Azt mondja a választóknak, hogy a jelenlegi pillanat a legválságosabb Európa történelmében és felhívja a választókat: jelentsék ki Európa többi állama előtt, folytattassék-e ugyan az a politika. Az angol kormány eddig fentartotta a kétét; ez azonban nem érhető el a be nem avatkozás passzív elve által. A béke az angol befolyás jelenlétén vagy ugyszólván növekedésén alapszik Európa tanácsában. Hogy ez biztosíttassék, folyamodik a választókhöz.

Az orosz kormány, nem bírván már egyébként kifogni a nihilistákon, azt az indítványt akarja az európai hatalmak elé terjeszteni, hogy lépjenek egymás között megegyezésre az iránt,

A hajó hatalmas lassúsággal megmozdult. Senki sem vette észre, csak gyanítani vélte abból, hogy a part kétfelől maradozni kezd.

Az asszony népség — fejem fölött elkezdett sopánkodni, hogy mikor érünk oda — hiszen úgy haladunk, mintha csak le volnánk ezevekelve.

— Legyenek nyugodtak hölgyeim — biztatám őket beltől — karácsony előtt okvetlenül kikötünk a nagybeeskereki partokon, — ha csak valami baj nem történik.

Délutáni egy óra volt, midőn kormányosunk a hajó farkán levő hosszú irányító rudnak először neki vetette a derekát, erről vették észre egyes szakismerők — este felé, hogy megmozdultunk.

Az asszonyok megmúva végre az idő és hajó haladása közötti különbség tanulmányozását, egyenként leszállingóztak a fedélzetről. — Kiki elővette tarisznyáját s megnézegeté, mi van a tetején.

Retek, sonka, hagyma, ngorka, sajt, tej, kávé, stlt-borjú és liba, rucza, csokoládé, szalonna, kolbász, ezitrom.

Volt minden. — Mindegyik kíváncsian nézte a másikat, dicsérve a magáét. — A férfiak a korsók és kulacsok tartalmára lettek ráterítők. Megeredt az evés-ivás, a kátrány hátrálni kezdett, megszegeelte magát a — hagymától.

Ösztönszerűleg mind hagymát rágtunk.

A hajón levő állatok a csontokon kezdtek marakodni, vendégszerepre kelve egyik matrácztól a másikhoz.

A dráma egyik szoknyás oszlopa is etetni kezdte a maga állatkáit. Elővett egy nagy bofított üveget, s nagy vigyázattal kezdte bontogatni.

A gyermekek — volt az is egy vendégoldalra való — távol és közel sandítani kezdtek a nagy üvegre,

miszerint azon menekülteket, a kik az uralkodó élete ellen követnek el merényletet, kivétel nélkül ki fogják egymásnak szolgáltatni.

A vicinalis vasutak kérdése

az akadémia nemzetgazdászati szakosztályának tegnapielőtti ülésében tárgyalattott.

Lónya y Menyhért gróf, mint a szakbizottság elnöke megnyitja az ülést.

G y ö r g y Endre örömmel konstatalja, hogy Széchenyi István grófnak közgazdasági föllépése és működése óta nem fordítottak annyai figyelmet a társadalmi téren a közgazdasági érdekek iránt, mint jelenleg, midőn gyakorlati ezélu mozgalom indult meg ez irányban.

Hogy mily szükség van ily vasutakra és általában a közlekedés fejlesztésére, nemcsak a külföldön, hanem különösen nálunk az Alföldön is, elsoroljja Lavarriére után azon előnyöket, a melyek a vidéki érdekt vasutak építéséből származnak.

Szóló ugy fogja fel a vidéki érdekt vasutakat, mint demokratikus intézményt a vasuthálózatban, és épen azért, mert demokratikus, közelebb áll az ily vicinalis vasut a néphez, a nemzett alsóbb rétegeinek érdekeihez s azért ehez könnyebben asszimilálódik a vidéki érdekt vasut, mint más nagy világi forgalomra hivatott vasutak.

Az ily vidéki érdekt és mindenesetre olcsóbban építendő vasutaknak létrehozására az állam négyféleképen hathat kedvezően. 1-ször könnyebbséget adhat az építésnél; 2-or az üzteltnél; 3-or a pénzbeszerzésnél segíthet és 4-or állami segélyt adhat.

Leghelyesebb volna általánosságban kimondani, hogy megadandók a körülményekhez képest mindazon építési könnyebbitések, melyek az üzlet biztosságot nem veszélyeztetik. Ezt már a gazdasági egyesületnek 65-ben kiküldött bizottsága is ajánlotta; ez az, a mit minden vasuti szakmunka-író is követel a nélkül, hogy a részletekbe bocsátkoznék.

A német vasuti igazgatóságok egyesülete egy külön forgalmi bizottságot bízott meg az üzleti kedvezmények megkönnyebbitésének megállapításával, és ezen bizottság elnöke a déli vasutársaság el is készítette javaslatát a vicinalis vasutak részére adandó üzleti könnyebbitések tárgyában. Azonban kitűnt, hogy ezek is szerfölött simulnak a talajhoz, pl. síkföldön, a lapályon, hol 2—3 mértföldnyire megláthatni jó időben a vonat közeledését, oly biztossági elővigyázatra volna szükség, mint a hegyes vidékeken, a hol nagy kanyarodásokat tesz a vonat; hasonlóképp városok közelében egészen más lesz az, mint egy elhagyott pusztán. Általában ezen könnyebbitések praecizirozását a jövő tapasztala-

Egyik apróság sovár főbásszal sugja az anyjának: ni az a néni mézet is hozott.

Egyszerre csak fölhangzik egy némettel vegyes magyar baka főbásszkodás.

— Őhni, zám tremteto, ti bring ezwa krafe te Méise mit.

Csakugyan a mézes üvegben gyapottba göngyölve két kis meztelen egér élhetetlenkedett. Rusnya csuf állatok voltak, evésközben nem lehetett rájuk nyájas arczal nézni; de asszonyunk nagy gyönyörűségét lelte bennük.

— Ha én megtűröm más kutyáját, madarát és foghagymás kolbászát, — tessék megtűrni az én egeremet is. Szelid állatok, nem vétenek senkinek.

A németek és csehek egymásra néztek, s vállvonitva mondák, hogy „Unser Herr Gott hatt a grossen Thiergarten.

Menage után, melyben a menageria is részesült, kezdődött az ivás és megszólalt a csöndes. Főnt és alant nagyban blattoztak. — Én, ki egyikhez sem értek, a hűséges kutyát örül állítván csarnokom lebbenő ajtaja elé: pipám kékes füstje karikaiban gyönyörködve — elszenderültem.

(Vége köv.)

A nihilismus Oroszországban.

E. v. der Brüggén után — Deutsche Rundschau 1878. aug.

III.

(Folytatás.)

A következés az volt, hogy maga az orosz természet lépett föl az erőszakos rendszabályok ellen. Az orosz tanuló — daczára kitűnő képességének — nem tudta megemészteni azt az anyagot, melybe mély elmerülés volt szükséges. Az orosz természet realis irányú; az exact tudományok azok, melyekben az orosz tudósok teremő erővel fognak föllépni. Az

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegző minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetésekért fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wellzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10.) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyilttéri czikkék

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

lataira kell bízni, a jövő haladás irányának pedig semmi tekintetben sem kell praecjudicálni.

Van azonban két más mód, a mely szerint az állami beavatkozás már is lehetséges. Az egyik a pénz beszerzésének kérdése. E tekintetben nagy eltéréseket tapasztalunk a különböző törvényhozások az iránti működésében.

Már most a mi viszonyaink e tekintetben ha vannak valahol eltérő viszonyok, ezek nálunk, részben az egyes vidékek különböző helyzete, részben a tökeszegénység, részben forgalmi szegénység miatt. De az államkincstár helyzete is különösen alterálja a viszonyokat. Így pl. jelenleg az apahida-deési vonalra nézve, tárgyalások vannak folyamatban, és némi kilátásokkal a sikerre, hogy az államkincstár pénz helyett részvények fejében adjon e társulatnak sineket,

Ha ezt az állam megteszi, ez szintén egy neme a ségélynek, még pedig oly neme, a melyet szokba beleszorítani nem lehet. Hasonlóképp az állam segélyt nyujthat nálunk az alapítványi birtokok nagyobb bozzájárlásával, vagy a hol mint földbirtokos van érdekelve, ott azon mértékben vegyen részt az építésben. Előadó szerint az a lehetőség sínes kizárva, hogy az állam a részvényeket átvegye, vagy közvetlenül segítse.

Nem akarja ezzel azonban sem a társadalmi mozgalmat megbénítani, sem a magyar népné a kormánytól sokatvárású tendenciáit előmozdítani az által, hogy ez parancsoló modorban mondassék ki; különblin is e tekintetben neheznek tartja a meghatározást. Kimondatni akarja azonban törvény által, hogy ahol az állam bármilyen uton-módon segélyt ad, ott bizonyos jogokat követelhet magának és különösen a tarifa meghatározását illetőleg.

Reflektál még előadó arra, a mi több oldalról hangsulyoztatott nálunk is, de különösen Ausztriában, hogy a vicinalis vasutak építése kötelezőnek mondatik. Ezt a gyakorlatban kivihe-tőnek nem tartja bármily szépen hangozzék is ez a theoriában és különösen a mi körülményeink közt lehetetlen ez.

Megemlíti még a speczialiter vidéki érdekt vasutaknak nagy fontosságát különösen nálunk. Közutak építése az előállítás roppant költsége miatt majdnem lehetetlen, mert majdnem ily árakon vasutakat is lehet jelenleg építeni. Vidéki érdekt vasutak építése mellett fölmerül még azon körülmény, hogy mostani viszonyaink közt olcsó a munka és tőke. Ez alkalom aránylag ritkán fordul elő, azért azt meg kell ragadni.

Végül örömet fejezi előadó a fölött, hogy a közérdekeltség ez irányban nálunk föllendült.

oroszt minden gyakorlati, elemző gondolkozás a realis tudományok felé vonza. S most alapos classicaí ismereteket kívántak tőle, hogy az egyetemre bocsás-sák. Nem akarok a felett itélni, hogy a classicismus mennyire volna megszorítandó az orosz iskolákban, csak azon különbségre akarok rámutatni, hogy mekkora az a classicismus Oroszországban s Európában, azon ellentétre, mely közötté s a mai Oroszország között van. Mi nyugatiak háromszáz év óta élünk a humanismus és classicismus szellemében — háromszáz év, mely az orosz életéből hiányzik. Következménye az, hogy a középiskolák ifjainak nagy része nem tudta megállani a vizsgálatokat, s az államszolgálattól egyszerre elítve látta magát. Az orosz főiskolák növendékeinek 80—90 százaléka tandíjmentes, ingyenes tanuló; tehát az ifjak kilencz-tized része a vagyontalan osztályba tartozik. Ugyane vagyontalanságot találjuk a középiskolákban is; az ifjúnak, ki nem tudta megállani vizsgálatát, nem marad mit tenni más, mint visszamenni falujába földmivelőnek, szatócs vagy mesterembernek, vagy katonának lennie. A falú pusztaság azon ifjúnak, ki nagyobb várost látott s a culturát megízlelte; utálat tárgya a katonaelet — falun szintén az; kész bárkinek a karjai közé vetni magát, ki neki szellemi tevékenységet ígér, még akkor is, ha a tevékenység végeztélja ugyan az, mi a nihilismusé.

Ez eszmék kitűntek az elvont nyugat-európai doctrínák s azon practicus propaganda egymásra hatásában, melybe a nihilismus 1873-ban lépett. Akármint itéljünk azon doctrínákról, melyeket a nihilismus akkor Oroszország határain át-

A képviselőház ülése márczius 11-én.

Felolvastatik és végleg elfogadtatik az indemnytinek 1880. évi május végéig való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat.

Következett az izraelita alap ügyében előterjesztett kérvényi bizottsági jelentés tárgyalásának folytatása.

Víz s o l y i Gusztáv megjegyzi, hogy míg ezen alap tekintetében a végleges megoldás bekövetkezik, a kérvényi bizottság bizonyos ideiglenes intézkedések megtételét tartja szükségesnek, s azért ajánlotta elfogadás végett határozati javaslatának második részét. De addig, míg ez megtörténik, tekintve a közalapítványok kezelését szabályozó 1791. XXIII. t. cz. rendelkezést, s tekintvén azon óhajtanó kulturális célok elérhetését, melyeknek legfőbb eszközeül a rabbi-seminarium és népiszkolák szolgálnak, oly ideiglenes intézkedés életbe léptetését hozza a kérvényi bizottság javaslatba, mely a ház ellenőrző jogának fentartásával, az ekzekuczió hatáskörébe utasítja ezen alap jövedelmének értékesítését oly módon, hogy a folyamodók mindegyik részének igényeihez képest, a méltányosság, törvényesség és igazság szerint segélyezés nyújtassék.

Kiss Albert azon megoldási módot tartja helyesnek, mely Hegedűs László határozati javaslatának foglaltait és azért azt fogadja el.

H o f m a n n Pál azt hiszi, hogy a háznak nem kell a vallási differenciákban avatkoznia, hanem az alap jövedelmének az igazság és méltánosságnak megfelelő módon felhasználását kívánja. A kérvényeket benyújtó izraeliták szenvedélyességét eléggé jellemzi azon körülmény, hogy ők inkább Bécsben neveltetik szerencsétlen siketnémaikat, semmint a helybeli intézetben, és pedig nem orthodoxáguk miatt, mert hiszen a bécsi zsidók sokkal nagyobb mérvben neologok, hanem csupa ellenszenvből és személyeskedésből.

Épen ezért kéri a kultusz és közoktatási minisztert, hogy a bécsi intézetnek eddig adott 6.000 frtnyi összeget a budapesti hasonló intézetnek adja az illeték eltartására. Pártolja a kérvényi bizottság javaslatát Apáthy és illetőleg Molnár módosítványával.

Trefort Ágost vallási és közoktatási miniszter kijelenti, hogy ki fogja kérni ő felsége elhatározását arra nézve, hogy Bécsben nevelt izr. siketnémaikat Budapestre áthozhassa. (Helyeslés.)

O r b á n Balázs b. nem tartja helyesnek, hogy a miniszter önkényileg bánik az alapokkal és alapítványokkal és azokat tornyos épületekbe temeti el, vagy úgy gazdálkodik a birtokok bérletével, mint az köztudomású. Azért, a mint a miniszter az izr. alappal eljár, őt vád alá kellene helyezni. Ez azonban túlhaladott álláspont lévén, Molnár módosítványát pártolja.

J u h á s z Mihály megjegyezte arról, hogy az alap rendeltetése szerint kezeltek és azért elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát, Apáthy esetleg Molnár módosítványával.

T h a l y Kálmán óhajtaná, hogy a rabbi-seminariumban a magyar történelem is tanítassék. Az alapra nézve Molnár Aladár javaslatát fogadja el.

M e d n y á s z k y Árpád b. úgy látja, hogy hozott, az ítélet semmi esetre sem fog azon állami intézmények javára dőlni, melyekkel akkor proppandája szemben állott.

IV.

A mostani kormány semmi esetre sem a legrosszabb azok között, melyeket Oroszország már átélt, nem rosszabb, mint harmincz vagy hatvan év előtt volt. A ki tárgyilagossá szemlélő, be kell ismerie, hogy Miklós, I. Sándor alatt a törvények nem voltak erősebbek, mint most — nem említve Pált vagy Katalint, vagy az előbbi ezárokát. Most nem küldenek egész ezredek egy „jobbrait”-tal, a sz. pétervári disztérről Sziberiába; keresheti a panaszos igazságát; még egy tábornok vagy titkos tanácsos ellen is szabadabban lehet beszélni, mint bármikor; mindenhol érzik, hogy a nép nemcsak a császár és a nép kedvéért teremtetett. De épen itt a baj! A legutóbbi két évtizedben tanulták ismerni azon követelményeket, melyet az állam irányában lehet és kell tenni, s mivel ma inkább tudják, hogy az államnak kötelességei, s minő kötelességei vannak a név iránt — érzik háromszorososan, hogy azok nem teljesíthetnek. Megismervén a jobbat, érzik a rosszat. S a rossznak nincs hiánya, mert a szabadelvű intézmények, s törvényeket a bürocracia mind megnyirbálta — az önkormányzat, s a töle független intézmények ellen való harcában. A bürocracia föllázadt minden hatóságának megsértése ellen. A szabad intézmények életbe léptetésekor természetesen előfordult visszaélések, mind megannyi tudási pontok lettek, annál inkább, mert Sándor szabadelvű eszméiért a kivitelen nem vállalt jóállást. A bürocracia nem érintette az elvet, nem a császár kezdemé-

a rabbi-seminarium megalapításának eredeti eszméje a zsidó papi hierarchia megteremtése volt, mely az abszolutizmusnak jó szolgálatokat tehetett volna.

Hibáztatja, hogy a miniszter a zsidóság egy részének határozott tiltakozása dacára oly költséges építkezésbe fogott, noha megígérte a ház előtt, hogy ezen ügyben a ház további határozatáig intézkedni nem fog. Az mondatott, hogy Istóczy eszméiben van valami; szóló tiszteli mindenkinek szimpátiáit vagy antipathiáit, de azt hiszi, a házban tartózkodni kell mindenkinek oly igazságtalan kifakadásoktól és vádaktól, melyek Istóczy és Molnár hangoztattak.

Jellenőznek tartja, hogy Istóczy, ki a multkor azt mondta, hogy minden vállalatnál egy magyar ember háta mögött egy zsidó áll, a zsidót meglátja, de az előtte állt nem látja meg. Pártolja Hegedűs László hat. javaslatát.

Istóczy Győző: (Halljuk! Halljuk! T. ház! Személyes kérdésben akarok néhány szót szólani. (Halljuk!) Tiltakozom határozottan az előttem szólott képviselő úrnak azon insinüációja ellen, mintha engem itt a házban tett felszólalásaimban személyes indokok veztenének.

A mint a t. képviselő úr hivatásának tartja a zsidók védőjéül szerepelni, én hivatásomnak tartom a nem zsidók, a keresztények védőjéül fellépni. (Helyeslések.)

Irányi Dániel Hegedűs László határozati javaslatát mellett nyilatkozik.

Trefort Ágost közoktatási miniszter tiltakozik Irányi azon állítása ellen, mintha szóló a seminariumot a ház ellenére állította volna föl.

Istóczy Győzőnek nem volt szándéka ez ügyben felszólalni, mert azt feleslegesűgnek tartja, s a zsidókérdést közgazdasági, politikai kérdésnek tekinti.

A mi a zsidók beolvasztását illeti, melyet sokan a polgári házaság behozatala által vélnék elérhetőnek, az a meggyőződése, hogy ettől magok a zsidók ítőznek legjobban, mert akkor le kellene mondaniok világműveltség aspirációikról, különben ha az sikertelne is, nem a zsidók olvadnának belénk, hanem mi beléjük. (De rítség.)

Elnök felkéri szónokot, hogy a tárgyhoz szóljon. (Halljuk! halljuk!)

Istóczy Győző attér ezután azon optimiztikus nézetekre, melyek fölhoztattak, s kérdi: mi haszna volt Lengyelországnak a zsidók beolvasztásából? Belevettük magokat az államtetbe, örülték, furták, míg végre az állam összeomlott. A zsidóság csak addig színel barátságot a magyar állam iránt, míg az uralkodó elem marad. Az orthodoxok és neologok csak az eszközök iránt vannak egymással ellenkező nézetben s mindjárt kibékülnek, ha eszközeiket ellentünk fordíthatják. Fölhívja a házat, hogy fogjon kezét a zsidó-kérdés radikális megoldására.

Hermann Ottó elismeri, hogy a zsidóknak sok rossz tulajdonságuk van az állammal szemben, például nem olvadnak bele a társadalomba; ennek okát a zsidók elnyomatásába látja. Különb Molnár A. hat. javaslatát fogadja el.

Szilágyi Lajos azt óhajta, hogy a zsidó-nyezése folytán létrejött intézményeket, de aláaknázták őket. A tartományi gyűlések éppen oly ellenségesen állottak a büroauratiával szemben, mint békebíró-ságok s esküdtisékek. Minden békebíró ellensége volt a belügyminiszternek, kormányzóinak, s hivatalnokainak, — a tartományi gyűlések elnökeinek legelső dolga volt illetékességét a kormányzó, a katonai közigazgatás, az államjavak minisztere ellen védelmezni, s e körben az államhatalom elleni gyakran túlheviesen lépett föl: nem volt csodálható, ha azt kihívta önmaga ellen. Az új institúciók a népben még nem verhettek gyökert, nem volt tehát csodálható, ha a büroauratia győzött. Majd a belügyminister szorítá meg rendeleti úton az önkormányzatot; majd az igazságügyminister az esküdtisékeket. A sajtó mindennap érezhette korlátait, s a felsőbb néposztályoknak gyakran tudtokra adták, hogy állami s nyilvános dolgokhoz semmi közük. S mióta felülről is meg kezdtek bolygatni a szabadelvű institúciókat, a tömérdek hivatalnok kettőzött erővel kezdett küzdeni ellenök. A büroauratia a nemesség ellen a parasztságra, a városi hatóságok ellen a munkásokra támaszkodott. A nihilista agitációk megindulták a büroauratia s a rendőrség erőszakoskodása kettőzött mérvet öltött. Így könnyen érthető, hogy míg azelőtt a büroauratia önkényét könnyen tűrték, mert egyebet nem ismertek, most annál inkább érezték, s az államnak tömérdek ellensége támadt. Az elégedetlenek vagy a nihilistákhoz esatlakoztak, vagy államellenes magatartásuk által könnyítették annak a nép előtt való terjedését.

(Folyt. köv.)

dóság ne csak érzelmi, hanem magyar, hanem nyelvén is, s miniat ezt csak a neologok által látja ápolva, pártolta a neologok kérvényét Molnár A. hat. javaslatával.

C s a n á d y Sándor nem fogadja el a kérvényi bizottság javaslatát, mert ez a kérdés megoldását elakarja odázni a választásokig, hogy akkor a kormánynak kertesfégyvertil szolgálhasson. Hegedűs László határozati javaslatát fogadja el.

Szólásra többen följegyezve nem lévén, elnök az általános vitát bekezesíti. (Helyeslés.)

LAPSZEMLE.

A „H o n” írja: A franciaia kormányt erős vereség érte, a szenatusban, a közoktatási törvény sokat vitatott 7. §-nak elvetése által.

Ezt megelőzte oly igaztás, társadalmi, politikai és irodalmi tétén, milyenhez még Franciaországnak sem voltak szokva.

A nélkül, hogy a kérdés — minden oldalról túltört — érdemének vitatásába ereszkednénk, elmondhatjuk, hogy oportunitási szempontból jobb lett volna azt föl nem vetni; és most is azon kérdés előtt áll a Freycinet-kormány, hogy meghajolja a szenatus ítélete előtt, elejtse-e a javaslat e szakaszát vagy pedig most már a képviselő és szenatus közti küzdelmet indítsa meg a miatt. Feszült figyelemmel néztük a küzdelem kázisát: azért bir fontossággal a szenatus legújabb szavazata, mert minket mind e kérdésekben: csak a franciaia köztársaság és európai béke megszilárdulásának érdeke vezet: és ezeket a túlzások veszélyeztethetik!

Az „E l l e n ő r” írja: Azon vallási vitának, mely a franciaia szenatusban folyt le, nagy politikai jelentősége van.

Jules Ferry a közoktatási miniszter szenvedélyes kifakadásokban tört ki a jezsuiták ellen. Dufaure, Jules Simon nem kisebb mérvű hévvel keltek a jezsuiták védelmére. A baloldali tapsolt a közoktatási miniszternek, az ultramontanok tapsoltak Jules Simonnak. Heves megsejtások, kihívó közbekiáltások, harsogó tetszés, lármás tiltakozás közt folyt le az ultramontanizmus és szabadelvűség párbaja. S az ultramontanizmus diadalmaszkodott:

Franciaországnak nemcsak a modern állameszme, hanem egyszerűs mind a respublica áll harcban az ultramontanizmussal. Csak ez az állapot magyarázhatja meg azon fulmináns, minden tartózkodást levetközött beszédet, melyet a közoktatási miniszter a jezsuiták ellen tartott.

Hasztalan volt azonban minden ékesszólás, a létező bajok kiméletlen feltárasa. A szenatus elvetette a VII. cikket.

A konfliktus tehát kész a szenatus és a képviselőház között.

Bizony, hogy a respublica nem hagyhatja magát védelem nélkül az ultramontanokkal, jezsuitákkal szemben. De e védelem nem történhetik támadás nélkül.

Franciaország tekintélye és hatalmi állása érdekében kívánatos, hogy a vallási kérdések ne képeznek ugyanazt, a mit az államformák kérdései képeztek ennek előtte: a consoldaladás és belbelső legfőbb akadályát.

A „Pesti Napló” írja: A legnagyobb belügyi kérdés, mely Franciaországot foglalkoztatja, mióta a Gambettizmus uralkodik felette, a közoktatási törvény 7.§-a tegnapi akként döntetett el, hogy a szenatus 19 szótöbbséggel a kormány javaslatát elvetette.

E törvényjavaslat bevallott célja: a köztársaságot megvédeni a katholicus iskolák ellen, melyekben a szerzetek nem republikánus szellemben nevelik a fiataloságot; ezért mondja Ferry, hogy a törvényjavaslat védelmi és nem támadó törvényjavaslat.

De Franciaországnak a monarchisták pártja és a katholicus vallásosság oly erős, hogy oly könnyen elbanni nem lehet, szelek természetesen körömszakadtáig védik a maguk iskoláikat ellállamosítás és a radikalizmus ellen.

Bármit mondjon Ferry ur saját javaslatát mellett, kettőt nem tagadhat: azt, hogy javaslatát radikális s azt, hogy inoportunos.

De hát micsod most? A kormány vagy a közoktatási miniszter visszalép? Felhagynak a kultúrkaupf szándékával? Azt hisszük, korai dolog ez iránt véleményt mondani, mert a franciaia kormány még alig határozhatott vereségének következményei iránt. Hanem Gambetta lapja, a République Française azt állítja, hogy azért is keresztül kell vinni a 7-ik cikket a szenatus dacára.

Tehát alkotmányfiktus is lehet belőle. Régen nem volt.

Ha más tanuságot nem vonnánk le belőle, azt mindenesetre, hogy milyen jó és tüdős a vallási béke; — nem jó tehát azt megbolygatni.

Az „Egyetértés” írja: Mióta Grévy viseli a köztársaság elnökségét, a franciaia kormányzat nyugodt biztos menetben most állott be az első fennakadás a köztársaság intézményeinek helyes egyensúlyát most ingatta meg az első rázkódás. A franciaia szenatus tízenkilenc szótöbbséggel elvetette Jules Ferry oktatási törvényjavaslatának híres hetedik cikkelyét.

Az a kritikus, oly szenvedélyvel vitatott

hetedik cikkekly is épen annyit tartalmaz, hogy nem engedélyezett papi szerzetek elemi iskolákat nem vezethetnek. A törvény a világi papoknak engedélyezett szerzetnek egészen megahagja az oktatás jogát, a mi Voltaire és az encyclopaedistáknak hazájában eléggé tanuskodik az egyházellenes szenvedélyek lecsillapulatáról.

A kormány már is bejelentette elhatározását, hogy célját a hetedik cikkekly elvetése után is az eddigi törvények által nyújtott még szigorubb eszközök által fogja tudni elérni. A kamaráról is jelentik, hogy igen határozott állást készll elfoglalni a szenatus ellenében. Nagyon lehet tartani, hogy agitáció világra fog feltámadni a szenatus intézménye ellen, mely oly kevésbé tudott meggyökerezni a franciaia történelmi tradícióiban, ellenkezik is a franciaia gondolkodás szigorú elvhabhasztával, melyet azonban mégis épen a tapasztalások által megérett politikai bölcsesség teremtményének kellett tekintenünk.

A törvényhatóságokból.

Kis-Küküllőmegye közigazgatási bizottsága,

D.-Szt.-Márton, márcz. 8.

A bizottság márczius havi rendes ülésén főispán gróf Bethlen Gábor elnökölt. Az ülés megnyitása után, a meg nem jelent tagok igazoló jelentései adatak elő, melyeknek tudását vétele után a szakeladók olvasták fel rendes havi jelentéseiket, ezek közül az alispáni jelentés elősorolja, hogy február havában a vezetés alatti közigazgatás beadványi jegyzőkönyvére 815 ügydarab érkezett, melyeket mind el is intéztettek.

A megye területén a rend-, személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetve nem volt, rendkívüli események elő nem fordultak, — a gazdasági állapotok egészségi viszonyai kielégítők; — a közmunka váltásádjaiak, megyei tűzkárbiztósági és betegápolási róvatokok hátralekailból a hosszuaszoí járás részéről befizettetett 38 frt 77 kr.; az erzsébetvárosi járásból 358 frt; a d.-szt.-mártoni járásból 2177 frt 66 kr. folyt be, és így remélhető, hogy ezen befizetések által csekély összegre szállott hátralek rövid időn teljesen törlesztve leend; bejelentetett továbbá, hogy a császási és ő.-bükkösi körgyűzők ellen elrendelt fegyelmi keresetek befejeztettek.

Az adófelügyelő jelentéséből kiemeljük, hogy a folyó évi január és február havában 53033 frt 55 kr. lesz az adótarozásokból törlesztve, hátralekba maradt e két hóra eső részletből 191,464 frt 65 kr.

Szomorú világot vet aügyi viszonyainkra azon körülmény, hogy amaz adóhátralekból 120 ezer frt — ingó vagyon hiánya miatt — csak az ingatlanok elárverezéséből lesz behajtható.

A főorvos jelentése a közegészségi viszonyokat igen kedvezőnek tintette fel.

Az árvaszéki elnök röviden megemlítette, hogy február havában 235 beadvány érkezett jegyzőkönyvre, elintézetlenül maradt a hó végén 110. Hagyateki ügy letárgyalás végett a szolgabírákhoz küldetett 9, ugyan ezektől beérkezett teljesen befejezett hagyateki ügy 20.

A kir. ügyész bejelentette, hogy a börtönökben az egészségi viszonyok, ugyszintén a foglyok elhelyezése és élemezése kielégítő.

A kir. tanfelügyelő és kir. mérnöknek jelenlenni valójuk nem volt.

Érdekes vitát idézett elő a haranglábi és hosszuaszoí két körgyűző folyamadása. Előbbi ugyanis: az adófelügyelő, az adóelőírási munkálatokba ejtet hibák kijavítási költségeinek 36 frtnak hordozására kötelezte, s megrendelte, hogy ez összeget fizesse be, a jegyző e határozatot terhesnek találván, feloldását kérte, állítván, hogy az ejtett hibák nem őt terhelik.

A folyamadás tárgyalása rendén azon kérdés vettetett fel, jogosult-e a kir. adófelügyelő kimondására annak, hogy az ejtett hibákért ki a bűntetető? és így magára megszabhatja-e a munkadíjakat?

A bizottság többsége a kérdést a szerint oldotta meg, hogy erre az adófelügyelő nem jogosult, a szolgabíróknak állván hatáskörében vizsgálat alapján kimondani, hogy az előjáróság tagjai közül kit terhel a mulasztás, és így a megfolyamodott adófelügyelői határozat feladatott. A másik, t. i. hosszuaszoí körgyűző pedig kérte, hogy szintén az adófelügyelő rendeltetéből az adóelőírási munkálatok megállapítása céljából két napot töltvén Erzsébetvárossában az adófelügyelő székhelyén, útazási költségei és napdíjai a községek által téríttessenek meg. Ez ügy hosszabb megvitatása után a bizottság szavazattöbbséggel kimondotta, hogy a kir. adófelügyelő a községi előjárókat, jegyzőket székhelyére be nem idézheti, ez által nekik költséget nem okozhat, világosan rendelkezvén a törvény az iránt, hogy az adófelügyelő a helyszínen ellenőrizze az adóelőírási és felhajtási munkálakat.

Volt még egy panasz az adófelügyelő ellen, illetéktelenül elrendelt adóvégrehajtásért, erre nézve a bizottság az ügy megvizsgálását rendelte el.

r. l.

DARIUS KINCSE.

Bazárba kincs illik, jótékony bazárba drágaságaitat küldik be az érdeklődők. És ha épen Hunyadmegyéből megy valaki, attól bizony ritka becsű és értékű ékszer méltán várnak.

Magyar író azonban legfeljebb csak beszél és álmodik a kinsről; nem igen történik, hogy része is legyen benne. Áll pedig ez nem csak arról az íróról, a ki szellemmel szólva a nyilvánosság előtt, szellemet ébreszt; hanem arról is, a ki — miként jó magam — hivatalos kötelességtől szaporítja a betűt reggeltől estig, új esztendőtlől Szilveszterig.

Ez az oka, hogy csak beszélhetek arról, a mit elküldeni szeretnék.

Egy napon, nem is olyan rég csak ez előtt vagy 30 esztendővel — így hallam beszélni — öreg oláh pap érkezett haza családjához és nyugvó, görnyedve czipelte be a lováról levett átalvetőt. Két felöltő fának elbeszélte, hogy megtalálta a Darius kinsét s el is hozott belőle ennyit. Van azonban ott még annyi, hogy száz szekér sem hozhatná el egyszerre. Van különben egy nagy ló, tiszta szinarnyból; két szeme úgy fénylik, hogy megvilágítja az egész pincét.

Hol van? kérdezek a fiuk egyszerre; és az apa akart felelni, de nem tudott; megnemult abban a helyben.

A fiuk kutattak eleget, különösen a gredistyei vár körül, de nem tudtak rá akadni. Aból is azonban, a mit apjuk elhozott, gazdag ember, most is, mind a kettő.

Egy második hagyomány is a gredistyei várhoz vezet. A szerint Bogdanescu Dumitru papjelölt talált volna ottan 1830. és 1840. között 60 ezer darabba menő Lysimachus aranyat. Társai is voltak, a kikkel megosztott és ő maga kimenekült Oláhországba, Krajovába, ahol dúsággal kereskedővé lett. Társai itthon prédálták aranyukat poton áron, darabját két garason is; a míg végül hirt vett felőle a főbíró, őket bezáratta és ott haltak meg a vallás alatt.

Erről az esetről bizonyossággal beszélnek a megye öregebb emberei. Bogdaneskuról vers is maradt fenn, a melyet közőlnek fordításban, ha nem volnék 50 sornál kevesebbre szorítva.

Keresgélve s zápor-mosásokban azután is találtak sok aranyat Gredistye határában. Egy öreg oláh gornyik bizonyosra mutogatta ezelőtti években, hogy hol fekszik az arany, hol az ezüst és hol a rez pincze.

Ez a Gredistye pedig nem Várhely, a régi Sarmizegethusa, a mely oláhl hasonlóképp így nevezetik, hanem annál sokkal igénytelenebb oláh faluska a Szászvárostól délre nyúló völgy hátterében.

Íme itt volt, s ha a vén pap igazat beszélt, nagy részben még most is itt van a Darius kinsé!

Ha vártak volna a bazár rendezésével, a míg rátalálók, elküldöttem volna mutatványul legalább az arany ló karbunkulus szeméit...

Réti Lajos.

A „Részvét”-ből.

TANÜGY.

2. Nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda.

(Folytatás.)

Az intézet tudományos gyűjteményei megbeesülhetlen kinsét képviseltek. Könyv- és kézirattár 30,000 darabba ment. Minden korszakot képviselő pénz-éremgyűjteménye több száz darabból állott künöfön rendezve és conserválva; növény- és ásvány-gyűjteménye, a mint a leírásokból ismerjük, szintén jelentékenyek voltak. A chemiai és természettani gyűjtemény értékéről felvilágosítást nyújt azon körülmény, hogy 1848-ban is 3000 forintba vásárolt íyet a főtanoda.

Mindez 1848—49-ben megsemmisült. A mit a császári őrséget kísérő szász felkelő nép el nem vitt, azt 1849. január 8. és következő napjain az oláh-szász felkelők megsemmisítették. A gyűjteményekből semmi se maradt, az épületek és felszerelések nagyrészen elégtek. Csak a levéltár egy része maradt meg a pinczeben elrejtve.

Az absolut kormány 1849 után megtöltötte, hogy Enyeden gymnasium vagy felsőbb tanoda szerveztessék. De hallgatta mégis eltűrt a gymnasium lassanként való beállítását. 1861-ig egy teljes gymnasium és néptanító-képezde szerveztetett a Bethlen-intézetben, 1862-ben a papnövelde, mely ideiglen Kolozsvár a Bethlen-tanoda költségén tartatott fenn, szintén Enyedre téfett vissza. Ez évben már 12-re emelkedett. Az ének, zene, írás, rajz és testgyakorlat szakemberek által tanítottak.

Első sorban a főtanoda fekvőségeinek rendezése, az angol pénz és más tőkés s az urbéri váltás tőkés és kamatai lehetővé tették az épületek kijavítását, a tanügyi költségek fedezését, s a gyűjtemények, tanszerek beszerzését. Az urbéri kárpótlás tőkével és más régebb elhelyezett tőkékkel fekvő birtokok vásároltattak. De az aldozatkszság is segítségére sietett a hamvaiból éledő intézetnek. Gróf Mikó Imre ritka becsű classicaí és ujbabkori könyvtárát s gazdag pénz-érem-gyűjteményét a főtanodának ajándékozta.

Jabloneczay és a Sárpatakiak összes vagyonukat végrendeletileg a tanodára hagyták. Mások a taneszközöket gyarapították sat.

A jogi tanfolyam 1870-ben megszűnt, a theol. akademia pedig 1875-ben 4 éves tanfolyamúvá tétetett.

(Folyt. követk.)

Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből.

Árverések. Kályáni Miklós 594 ft 75 krra becsült ing. 1880. ápr. 12-én Mező-Szt.-Mártonban. Losonczai Zsuzsa 712 ft 20 krra becsült ing. 1880. márcz. 31-én Nagyborosnyón. Lázár József ing. 1880. márcz. 20-án a nagy-enyedi tkvi hivatalnál. Eiven Mihály 743 ft-ra becsült ing. 1880. ápr. 10-én a rozsnyói községi irodában. Simén György 536 ft-ra becsült ing. 1880. ápr. 10-én Szévérdén. László Mária 1178 ft 50 krra becsült ing. 1880. ápr. 9-én Deésakán. Antal Zsigmond 78 ft 37 krra becsült ing. 1880. ápr. 13-án. Krafft János 896 ft 16 krra becsült ing. 1880. ápr. 3-án Nagy-Kapuson. Mihál Morvian 480 ft-ra becsült ing. 1880. ápr. 14-én a brassói tkvi hatóságnál. Novák Bogdán 3960 ft-ra becsült ing. 1880. ápr. 14-én Árvereztetni fognak.

Pályázat hirdetetik egy MarosVásárhelyt betöltendő 1500 ft. fizetés és 200 ft. lakbérrel javadalmazott tviszéki állomásra.

NAPI HIREK.

— A királyné már bevégezte irlandi vadászatait s jelenleg hazafelé útazóban Londonban időz. Kedden sétakocsizást tett a Hydeparkban és a közönség mindenütt, a merre csak ment és fölismerte, a legmelegebben éljenezte. Estére Teck herczeg, Karolyi gróf és neje hivatalosak voltak nála ebédre. A walesi herczegnő is meglátogatta fiával és egy óráig időzött nála. A délután folyamán London összes aristocratijája és a diplomatiai kar megjelentek a Claridge-hotelen és bejegyezték névöket a látogatók könyvébe. Tegnapelőtt a királynő Viktoria királynőnél volt reggelin Windsorban s azután családi ebédre ment Mari-borough-houseba.

— A „Hivatalos lap” hozza: Szmélyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, a közügyek előmozdítása körül tett jeles szolgálatok elismeréséül: Szarvady Pál Szolnok-Dobokamegyei alispánjaként díjmentesen a királyi tanácsosi czimet, továbbá Flóth Ferencz ugyanazon megye szolgabírájának a koronás arany érdemkeresztet és Róth Abraham kápolnokmonostori körjegyzőnek a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1880. évi márczius hó 2-án.

Ferencz József, s. k.

Br. Orczy Béla, s. k.

A magyar királyi igazságügyminiszter

Simay János csikszeredai kir. tviszéki aljegyzőt és

Nagy Károly kolozsvári királyi törvényszégi segédelekkönyvezetőt, a székelvudvarhelyi királyi törvényszékhez helyezte át.

Helyi hírek.

— A **jóteknysági Bazár** tegnap lett volna utóljára nyitva, de a közönség olyan ostrom alá vette a redoute-ot s olyan hatalmas demonstrációt csinált tegnap tömeges megjelenéssel, hogy a jóteknony-nögyelet választmányja, jót akarván tenni a közönséggel is, megengedi, hogy ma is kiadhasson egy pár ezer forintot; e miatt bizonyára nem fognak megnehezteni azok, a kik titlen szobában laknak és terítetlen asztalnál ebédelnek. Sőt valószínű, hogy az egyelet választmányja tekintettel a közönségre, s a kereskedő és iparosvilágra, vasárnap is nyitva tartja a Bazárt. Miért is ne, ha a közönség erszényének vére árán is, sütkörszini akar még a szegény szemek sugarainál, üdvözölni ama tengeressilág fényénél s vágyik néhány hatos árán szót váltani azokkal s egy-egy halás mosolyt nyerni azoktól, a kiket csak távolról szokott megbámulni, kár volna őt a szép iránti kegyelet ezen gyakorlatában gátolni. Tegnap is csak éppen anynyi ember volt a redoute-ban, a mennyinél többet oda lehetett lenni volna begyurni, és hét óra között a szó teljes értelmében mozogni se lehetett. Volt izzadás és jó vásár. A buffét rövid időn csődött mondott, miután a kasszába már nem fért több pénz, s eladni való sem volt több egy falat és egy korty se. A nagy embertömeg zsiabja miatt a hangversenyt is csak félig lehetett élvezni, nekünk két szépen beszédes nyelv közreműködése folytán éppen kevés jutott belőle, de Fischer Eszti, Kendeffy Klára, Dr. Szűcs Emilné és Tisza Jolán zongorajátékát és Schillingné asszony-énekét sokat hallók dicserni. Egyébiránt ha volna a kormányban egy kis életrevalóság, megtanulhatná e bazárból, hogy jövőre a jóteknony-nögyeletre bizza az adóvögrehajrást, mert csak ők képesek szerezni pénzt a nélkül, hogy kérnének, zsarolnának, alkalmatlá-

nok volnának, s a nélkül, hogy az adózók megbánnák, a mit adtak.

— **Hajós Zsigmond** hangversenye. A nemzeti színházban tegnap (márczius 12.) volt a budapesti nemzeti színház egykori széphangutonoristájának hangversenye. Hajóstól eltekintve, művész-társaságának többi tagjai olyan forma benyomást a nem nagy szamu közönségre, mint valami jobb nevű népének-társaság, melynek tagjai azonban messze állanak attól, hogy nagy igényvel léphessenek egy színház közönsége elé. Maga Hajós még mindig nagyterjedelmű, kellemes hanganyag fölött rendelkezik; meglát-szik ugyan rajta, hogy az idő leverte már róla a szépség himpórá, de mesteri iskolázottsága, izlése, szabatos hangvételei és imponáló ereje segélyével még mindig nagy hatást tud kelteni. Hajós az este háromszor énekel zongora-kíséret mellett; először egy solót a Hugenottákból, azután két duót két más operából, az utóbbiakat vallamt D'Albor asszonnyal, ki hang és iskolázottság tekintetében alig vált volna be másodrendű tagnak még a mi egykori operánkúál is. A hangverseny többi részét Casati hegedű- és Göczi zongorajátéka töltötte ki. Mindakét „művész” azok sorába tartozik, a melynek mai nap tuczat száma teremnek; az egyik szabatosan, de meglehetősen pongyolán és minden művészi lendületesség nélkül játszik hegedűn, a másik zongorán. Szóval: a kik nem siettek szaporítani jelenlétökkel a nem nagy szamu közönséget, azok bizony nem sokat vesztek. Egyébiránt a hangversenyt A. de Musset-nek egy kis vigjátéka egészítette ki Farkas Imraval, Boér Herminnel, Demidorrall, Gyenessel és Halmaival.

— **Vidor Pál** ma utóljára lép föl szinpadunkon a „Sarga csikó”-ban. Az előadásnak különös érdekességet kölcsönöz az, hogy a vendég iránti szívességből Erzsi szerepét Balogh Györgyné urasszony fogja játszani. A darab egyszersmind Vidor jutalomjátéka lesz. Azt hiszik, hogy Vidor szép hangjával és erős dramai játékkal sokkal inkább kiérdemelte a közönség tetszését, mint ahogy az esti előadás ajánlasára szorítózkodtanak.

— A **jót. bazárban** tegnap általános részvétet keltett azon ceterjert és valónak bizonyult hír, hogy gr. Bethlen István kedves kis leánykaja, özv. gr. Teleki Domokosné unokája dyphenterisben meghalt. E hír annál leverőbb, mivel városunkban a dyphenteris oly ritkán lépett fel, hogy azt hitte a közönség, hogy megszabadult e rémséges vendégtől.

Hazai hírek.

— A **tavaszi előléptetések** közelebb jutnak befejezéshez. Mint mondjak ezuttal aranylag igen kevés tiszt kap magasabb rangot A többi közt Rudolf trónörököszt vezérőrnagynak nevezik ki s a saizburgi brigad parancsnokságával bízzák meg.

— **Ritka** szép csilágaszati tüneménynek voltak személei tegnapelőtt este a szegediek. Nehány perczel 7 ora előtt, derült, hideg idő mellett az észak-nyugati égen hatalmas sugaraklölök tűntek föl; a kőlök egy a horizon alatti fekvő központból kiindulva, roppant terjedelemben terjeszkedtek széjjel, s az egész észak-nyugati égboltot bevilágították holdszerű, halvány fényvel. A sngraklölök vibrácioja majdnem a zenithig csapott föl s körülbelül a 42-ik fokig terjedt. A kőlök bággyadt fénye csak pár másodpercig tartott; ezután a tünemény elhalványult s világos szürké szinből mind sötétebbre változott, miközben a kőlök a nyugati égbolt irányában haladtak. A pompás látvány mintegy 10 percig tartott.

— A **tragodia vége**. K. J. földbirtokos és Szalay Ida hajdan szerették egymást, de nemrég K. J. megunt a viszonyt és szakított. A megcsalt leány boszút állott, és kénsavval leöntötte esábitóját, magát pedig morphiummal megmérgezte. Fölgyógyultak mindketten, bár K. J. sulyosan viseli nyomait a választóvíz égetésének. Az ügy most törvény elé került, de a lány e miatt ismét megmérgezte magát, s ezuttal akkora adag morphiummal, hogy belehalt. A szerencsétlen Szalay Ida nagyon tisztességes családból származott. Holttestét tegnap boncolták föl a Rókus kórházban.

— **Tragikus eset** képezi jelenleg a részvét tárgyat széles körökben Budapestén. Bozss Frigyes vízépítési felügyelő, e kitűnő szakember kedves leányát, Vilmát nemrég eljegyezte Késsy Géza, szegedi kir. mérnök. Az esküvő napja már meg volt állapítva. Tegnap Bozss kedélyes lakomát adott az ifjú pár tiszteletére s a boldog vőlegény teljes egészségben tért szat-lására. Ma reggel azonban felöltött, hogy szobáját nem hagyta el, s midőn végre az ajtót feltörték, a szerencsétlen Késsy halva találtak. Szívhiűdés vetett véget életének legszebb férfikorában.

Vegyes hírek.

— **Patti csókja**. Patti Adelinának, leánykorában Berlioz hevesen udvarolt. Patti egy ebéd után az ő behízelgő mosolyával arra kérte a mestert, hogy „csak két sorocsákt, csak két szót” adjon az albumába. A mester azonban vonakodott. Ekkor Patti a következő indítványozta: „Ha kíváncsiságotam teljesíti, akkor választása szerint vagy egy csókot kap tőlem, vagy egy

pástétomot szakácsomtól, ki azokat, mint tudja, oly kitűnően készíti.” Berlioz végre is engedett, tollat fogott, s az album egyik lapjára a következő két szót írta: „Oportet pati.” „De mi ez?” kérde a kíváncsi diva. Ez konyhalatlnság, felelte finom mosolylyal Berlioz, és annyit tesz, hogy: „Hozzatok a pástétomot.”

— **„Froletárok” az életben**. Bécsben a napokban fogtak el egy „szent özeget”, ki éppen azt a mesterséget űzte, amit Csiky Kamilája. E nő neve Krauss Matild, katonaoorvos özvegye, szül Sternfeld báróné, Riesz Johanua de Langenfeld gyógyszerész özvegye és Wolschau Edmund magányzó. A főszerepet a bárónő játszta, s a kolduló leveleket Wolschau Edmund, a második Mosolygó Bálint irta. Aláírás gyanánt Kreuss Matild asszony édesanyjának, Sternfeld Fridika bárónő neve szerepelt. Az elfogottak lakásán számtalan hamis betegségi bizonyítványt, címeres pecsétnyomót s vagy ezer jötevő és ádakozó egyén névjegyzékét találták. A szövet-ségek néhány ezer forintot szereztek csalásuk által. Az öreg bárónő egy kapitány özvegye s beteg szegény asszony, ki lányaitól csak kevés pénzt kapott.

— **Női tudor, mint felolvasó**. Bécsben tegnap az ottani lapok szerint, a maga nemében eddig páratlan esemény történt. Egy női tudor, Druskowitz Hélén kisassony felolvasást tartott a „Rambouillet-szalon”-ról. Dr. Druskowitz Hélén csinos, fiatal lany, sőt minden komoly tudományos rangja daczára igen szegénylős. A nagy szamu hallgatóság tpsással és éljenzéssel fogadta, midőn a felolvasó-asztalhoz lépett. Előadása XVII. századbéli író-dilettansokról: igen érdekes volt. A kisasszony Hietzingből való, érettségi vizsgálatot Bécsben tett le s bölcsészettudorra Zúrichben avatták föl.

— **Lorisz-Melikov bölcsesége**. Agrafena Ignatyeva „boszorkányt” a novgorodi kormányzóság Tiehvin kerületében 17 pataszit megégette. E büntügyben a vértárgyalást e hó 5-én tartották meg. A bevádolt parasztoakat először a novgorodi haditörvényszék fölmentette, mely itélet ellen az államügyész a pétérvii kormányzóhoz büntetősemmítőszéki osztályához fölébbezett. E fölébbezést mar most Lorisz-Melikov gróf parancsára visszautasítottak, miután a gróf világosan kijelentette, hogy „bolondág miatt senkit sem lehet büntetni.”

— **Milliomos hordár**. Miláno egyik hordárja, ki néha mint kíségitő ételfogó egyik szállóban is alkalmaztatott, egyszerre milliomos lett, a meynyiben az illető szálló lakója, egy angol lord egész vagyonát, körülbelül 5—6 millió lírat végrendeletileg ráhagyta. A flórencei polgarmester rögtön egy kis kölcsönt vett től a milliomos hardartól.

— **Hartmann**, a mint a Figaro részletesen leírja, szabadon bocsátatása után azonai, egy barátja s egy franciaia rendőrtűgnyök kíséretében, elutazott Parisból, s Dieppeben hajóra szállva, Londonba ment. Hartmann 32—35 évesnek látszik, arca kevéssé kifejezőesteljes, szőke, nagy szakállt visel. Barátjával folytonosan oroszl beszélt. Azon nézetének adott kifejezést, hogy Oroszország nagy forradalom előestéjén áll, mely ledönti a trónt és az arisztokracziát. Hartmann, ki csak az imént szabadult ki az életveszélyből, Angliában sem fog hosszabban időzni, hanem Amerikába megy. A mi különben Angliában való tartózkodását illeti, ott biztos lehet. Anglia minden menekültnek menedéket ad, Oroszországgal Angliának nincs szerződése, s általában a kiadás felett Angliában nem a kormány, hanem a rendes bíróságok döntenek.

— A **franciaia** senatus szavazása. Parisból írjek: Mikor a franciaia szenator szavazásának eredménye az ugynevezett jezsuita paragrafus felett köztudomásra jutott, a szenatus épülete előtt összegyűlt nagy tömegből felhangzott: „le a szenatussal”. A helyzet komoly. A szenvedélyességről, melylyel a viták folytak, fogalmat alkotandó, álljon itt egy részlet. Miután Jules Simon befejezte támadását Ferry ellen, a köztársasági többség ellen fordult vádjával. Testelin szenator félbeszakítja. Jules Simon: Testelin ur egy látszik szólni akar. Testelin: Nem szölok semmit, legyőzőm méltatlankodásomat és megvetésemet. (Viharos zaj, jobbról: Rendre!) Jules Simon: Nem akarok rendreutasítást. Testelin igazságtalan volt egy becsületes emberrel szemben, de ez nem érzí találva magát. Én búske vagyok félbeszakítására. (Igen jól van! jobbról.) Calmon elnök: Én Testelin urat helytelen szavai miatt rendreutasítom. (Zaj jobbról.) Bocher: Ön nem véd bennünket. Audiffret Pasquier herczeg: Ön nem tud elnökölni. Treveneuc: Inkább hagyja Ön oda az elnöki széket. Jules Simon: Önök uraim nagy súlyt fektetnek a dologra. A szószerék szabadsága felül áll az ilyen dolgokon.

— **Egy királynő, mint hirlapíró**. A Hestia görög lap pár nap előtt igen sok szellemmel irt cikket hozott a görög apazaklastromok fenntartása mellett. Mint athéni lapok jelentik, e cikket Olga királynő írta. — Ez a tény különben nem egyedül álló, mert Viktoria angol királynőről is állítják, hogy a Times közzölt már tőle vezércikkeket, mely nagy dicseréte vált a királyi szerzőnőnek.

A „KELET” magántávirata.

Feladatott Budapestén, 1880. márt. 13-án 2 ó. 10 p. 6jfel. Erkezett Kolozsvárra, 1880. márt. 13-án 2 ó. 30 p. 6jfel.

A képviselőház holnap megkezdi a budget részletes tárgyalását. A zsidó iskola-alap tárgyában beadott rezolucziók közt a Molnár Aladárét fogadta el a ház.

CSARNOK.

Igy is jó.

Estélyt készült adni egy úri ember s öcsésével a meghívó jegyek kiállításával foglalkozott.

Majdnem kész volt már munkájával, csak egy asszonyság volt még hátra, kivel régóta ismeretségben állott, s ki éppen az időben vált el harmadik férjétől s boldogított egy negyediket szivével és kezével.

Törte a fejét az úri ember, de sehogy sem birta kisütni a szerencsés új férj nevét s végre belefáradva a társalgásba, fogott egy meghívójegyet, ráirta a nő családi nevét, s utána ezt a három szócskát:jelenlegi férjével együtt.”

*

Antique.

Reményivel történt, ki hegedűje mellett általános ismeretes volt, mint szenvedélyes régiség-gyűjtő. Ha valami antique portékát pillantott meg valahol, nem nyugodott addig, — míg el nem kunczorálta a tulajdonosától.

Egy alkalommal körutja alkalmával egy tréfás erdélyi földesur ismerősehez szállott a művész s a mint belépett a háziur szobájába, rögtön lebilincselte figyelmét a sok különböző-különbölte antiquitás, melyek, mint valami muzeumban voltak a teremben összehalmozva.

A zenész lelkesült magasztalásokban tört ki, a gazda azonban mosolyogva jegyeze meg, hogy ezek még mind csak semmiségek, hanem van még neki két kitűnő régisége s majd ebédnél be fogja mutatni a vendégnek.

Nosza, rácsik a művész a háziurra, hogy emléktű ajándékozza meg őt, legalább az egyikkel s határtalan lön öröme, mikor a gazda egész előékenységgel ígérte meg ezt neki. Alig birta már bevárni az ebéd idejét.

Végre csakugyan fölnyitak az ebédő ajtó s meglelt a háziúr, két karján két borzasztóan vén nagy nénjével.

— Ime az én régiségeim — sűgá a gazda az elrkönyödött művész fejébe, ki alkalmasint nem igen förcirozta gazdája ígéretének teljesítését.

*

A törvényszék előtt.

Csinos fiatal nő állott a bünyfenyítő törvényszék előtt, valami tolvajlás miatt.

— Férjes ön? — kérde többek közt az elnök s e kérdésre vádolt „nem”-mel válaszol, de a vallomás folyamában azért mégis többször „férjé”-ről tön említést

— Törvényes házasságban élt-e ön e férfival? — kérde az elnök.

Vádolt nő szótlanul lesütii szeméit s ismételt kérdésre sem válaszol.

— Instálom alássan, — szölt közbe végre a jelen volt kárvallott nő, — csak olyan.... polgári házasságban éltek.

Országos vásár.

— Kolozsvárt, 1880. márcz. 12. —

Midőn e sorokat írjuk d. u. 4 órákor, mintha a megeredt szél szórta volna szét az egész vásárt, egy kitűrtltek a piacrok, s a kik még el nem mentek is, készülődnek, takarodnak. Gergely fölűbredt, készül megrázni szakállát; azaz, hogy volt szép idő, s most keletkezőben a csúf.

Régi emberektől hallottam, hogy a márcziusi vásár mindig és mindenha baromvársáráról volt híres, mint az augusztusi: ló-vásáráról, és a novemberi: a háziszűcségletek bevásárlásairól. A mostani vásárról beszélve, az országos jelző csak is a baromvásárt illelheti. Nem akarjuk én ezzel azt mondani, hogy ne lett volna tordai pogácsa meg pecsenye, fenyővíz (litere 1 ft) meg szegedi szappany (kilója 40 kr.) és paprika (litere 1 ft), de sőt még vagy két torozkői vasas szekér is volt a monostor-utczában, s a b.-torda-utczában egy néhány besztércei, kádár-munkával rakott szekér is; a piacon pedig meglehetősen szamu timár, gyolcsostó stb. szekér-sátor, de fájdalom, mindezeket összevetve sem tettek ki egy alig közepesnek mondható országos vásárt.

Ez általános pangástól lehangoltak, a kűzép-utca felé irányozva lépteinket, jól esett lát-nunk azt a kis élénkséget ott, hol falusiak által (kalotaszegiek) készített földművelési fa-szerszámokat u. m. borona, eke, szekérlétra, kerék löcs stb. adták s vették élénken a magyar iparos földmivestől a román nem iparos földmives, s no meg a baromvásártéren az élénk zaj és tolongásban azt a két óriás czi-

meres ökröt, mely együtt 1650 kiló súlyu volt, csakhogy egy besztércevidéki szász atyafi mondta magának. A ló- és sertésvásár alig érdemel említést.

Ló eladatott 70 drb. párja 260—420 ft. Barom eladatott összesen 2114 drb. Ökör 665 drb, párja 280—390 ft. Borjus tehén 160 drb, párja 160—190 ft. Tehén 400 drb, párja 140—170 ft. 2 éves tulok 162 drb, párja 90—120 ft, 1 éves ökörborju 210 drb, párja 65—95 ft, 2 éves ünőborju 100 drb párja 56—80 ft, 1 éves ünőborju 187 drb, párja 40—70 ft. Az említett pár ökör 550 frton kelt el.

IDEGENEK KOLOZSVÁRTT. márczius 12-én.

Hungária szálloda.

Gróf Wass Ádám és fia Olivér Czégeröl. Pagany Antal Feketeerdőről. Miksa Imre Tordáról.

Pannonia szálloda.

Bartalics József Sz.-Somlyóról. Haraga Bogdán Tü-réből. Azbey Márton N.-Kapusról. Goldstein Mór Henczhidáról. Jakobek Ferencz Budapestről. Kameter Juliánna M.-Ujvárról. Dr Kürthy Sándor birtokos M.-Sárdról. Székely Miklós és Tóth Jenő Jenőből. Dr. Szöllősy Tasnádról. Prevat F. vállalkozó Kolozsról. Eibenschütz Lipót vállalkozó Budapestről. Vallerstein Arnold Berekszászról (szarvasmarha bevásárlás végett). Stüttzbaum Ferencz családjával. Gr. Bethlen Bálint Bethlenből. Br. Szentkeresztí Tivadar Szent-Demeterről. Gr. Bethlen Károly Bethlenből. Lázár Árpád Sármasról. Krieg C. Bregenzből Wirtschafter J. Weiner J. Bécsből.

Nemzeti szálloda.

D'Alber Emma. Hajós Zsigmond. Casati L. Göczi G. művészársaság Herman directorral. Simai Gergely. Füzési Kajetan Sz.-Ujvárról. Glözl F. Bécsből. Mand H. Bécsből. Gr. Bethlen Károly Bethlenből. Lázár Árpád Sármasról. Krieg C. Bregenzből Wirtschafter J. Weiner J. Bécsből.

Biasini szálloda.

Rottegi Albertné Korpádrol. Haltrich J. Láni Kátoly. Fuss F. Schuller Mihály kereskedők Besztércezőről. Amiráns Bogdán. Burtja Sámuelné Sz.-Ujvárról. Nagy Imre gazdatiszt Egerből. Somogyi Lajos ügyvéd Budapestről. Fethi Emil N.-Váradról. Zotig Lőrincz Abrudbányáról.

HIVATALOS ARFOLYAMOK a budapesti áru- és érték-tőzsden 1880 márczius 12.

Magyar aranyjáradék	101.55
Magyar vasúti kölcsön	113.75
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	79.75
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	91.50
Magyar kel. vasúti államkötv., 1876. évi	82.25
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	112.50
Magyar szőlődézsma váltási kötvény	91.25
Magyar földterhermentési kötvény	89.25
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	89.25
Temes-bánati földterhermentési kötvény	88.—
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	87.50
Erdélyi földterhermentési kötvény	88.—
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—.—
Oszták járadék papírban	71.75
Oszták járadék ezüstben	71.20
Oszták járadék aranyban	85.58
1860-iki államsorsjegyek	12.85
Oszták-magyar bankrészevény	830.—
Oszták hitelintézet részevény	282.50
Magyar hitelbank-részevény	298.50
Exist	—.—
Cs. és kir. arany	553.
20 frankos arany	943.
Német birodalmi márká	58.20
London (3 havi váltókért)	118.60

Vidor Pál utolsó vendégjátéka és jutalmára, Balogh né assz. szives közreműködésével.

Nemzeti színház.

14-ik bérlet-szünet.

Kolozsvárt, szombat 1880. márcz. 13.

A sárga csikó.

Eredeti népszínmű, dalokkal 3 felv. Irta Csepregi Ferencz. Rendező Szentgyörgyi.

Közelebb Xántusné Gabriella nagy vendégjátéka.

Kezdeté 7 órákor. Vége 10-kor.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉ R.)

Egy észak-németországi nevelőnő

folyó évi májús havától kezdve új állomást keres.

Czim: E. Hellwig, Gyékényes Deés mellett.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

M. k. államvasutak MENETTERVE, keleti vonal.

Ervényes 1879. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—brassói irány.										Brassó—nagyvárad irány.											
Allomások			Személy- vonat		Vegyes- vonat		Menetjegy árak				Allomások			Személy- vonat		Vegyes- vonat		Menetjegy ára			
			2. sz.		12. sz.		II. oszt.		III. oszt.					1. sz.		11. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
			óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.				óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30	Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32		
Rév	"	6	14	7	38	4	17	2	97	Földvár	"	4	49	11	07	12	17	8	70		
Csucs (Vendéglő)	"	7	16	9	12	2	83	2	02	Apáca	"	5	20	11	54	11	95	8	29		
Bánffy-Hunyad	"	7	53	10	08	1	96	1	40	Agostonfalva	"	5	48	12	40	11	08	7	91		
Egeres	"	8	38	10	59	1	11	—	79	Homoród-Kőhalom	"	6	38	1	50	10	10	7	21		
Kolozsvár (Vendéglő)	"	9	28	11	59	—	—	—	—	Erked	"	7	38	3	24	9	03	6	45		
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—	Héjasfalva	"	8	12	4	17	8	41	6	00		
Apahida	"	10	06	12	52	—	53	—	37	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	8	29	4	41	8	01	5	73		
Gyéres	"	11	34	2	55	2	04	1	46	Segesvár	Elind.	8	39	5	01	—	—	—	—		
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	12	08	3	35	—	—	—	—	Erzsébetváros	"	9	18	6	07	7	16	5	10		
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03	2	72	1	94	Medgyes	"	9	53	7	06	6	44	4	61		
Maros-Ujvár	"	12	26	4	14	2	99	2	14	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	11	7	31	6	05	4	32		
Felvincz	"	12	33	4	24	2	96	2	14	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54	—	—	—	—		
Nagy-Enyed	"	12	57	5	06	3	50	2	50	Mikeszása	"	10	46	8	20	5	66	4	04		
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	1	17	5	37	—	—	—	—	Hosszu-Aszó	"	11	02	8	41	5	66	4	04		
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12	4	05	2	90	Balázsfalva	"	11	22	9	12	4	95	3	53		
Karácsonfalva	"	2	13	6	52	4	69	3	35	Karácsonfalva	"	11	37	9	31	4	69	3	35		
Balázsfalva	"	2	28	7	27	4	95	3	53	Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	12	03	10	10	4	05	2	90		
Hosszu-Aszó	"	2	45	7	50	5	66	4	04	Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35	—	—	—	—		
Mikeszása	"	3	01	8	15	5	66	4	04	Nagy-Enyed	"	12	55	11	17	3	50	2	50		
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	3	19	8	39	—	—	—	—	Felvincz	"	1	17	11	49	2	99	2	14		
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3	29	9	16	6	05	4	32	Maros-Ujvár	"	1	24	11	49	2	99	2	14		
Medgyes	"	3	49	9	51	6	44	4	61	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	1	31	12	09	2	72	1	94		
Erzsébetváros	"	4	22	10	47	7	16	5	10	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31	—	—	—	—		
Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	5	00	11	42	—	—	—	—	Gyéres	"	5	17	1	21	2	04	1	56		
Segesvár	Elind.	5	10	11	57	8	01	5	73	Apahida	"	3	44	3	20	—	53	—	37		
Héjasfalva	"	5	28	12	27	8	41	6	00	Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	4	05	3	48	—	—	—	—		
Erked	"	6	06	1	15	9	03	6	45	Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08	—	—	—	—		
Homoród-Kőhalom	"	7	07	2	40	10	10	7	22	Egeres	"	5	12	5	22	1	11	—	79		
Agostonfalva	"	7	56	3	45	11	08	7	01	Bánffy-Hunyad	"	5	58	6	23	2	96	1	40		
Apáca	"	8	29	4	25	12	95	8	29	Csucs	"	6	30	7	27	4	83	2	02		
Földvár	"	9	01	5	07	12	17	8	70	Rév	"	7	39	9	05	6	17	2	97		
Brassó	Erkez.	9	40	6	00	13	03	9	32	Nagyvárad (Vendéglő)	Erkez.	9	00	11	00	1	02	4	30		

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.						Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.						Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.														
Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. v		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. von.								
		312. sz.	Minden nap			311. sz.	Minden nap			201. sz.	Minden nap			201. sz.	Minden nap			112. sz.	Minden nap	111. sz.	Minden nap					
		óra	perc																							
Kapus (Ven.) Ind.	10	40	N-Szeben (Ven.) Ind.	6	40	7	33	5	59	Tövis (Ven.) Ind.	1	37	10	48	Gy.fehérv. (V.) Ind.	11	41	4	40	8	0	5	07	1	53	
N-Szeben (Ven.) Erk.	12	35	Kapus (Ven.) Erk.	8	30	6	05	4	32	Gy.Fehérv. (V.) Erk.	2	09	11	30	Tövis (Vend.) Erk.	12	13	5	52	4	05	2	90	Csapó-Radnóth „	3	05

H i r d e t é s e k.

Sz. 335—1880.

Hirdetmény

Alólírt szolgabíró által ezennel közöltetik, hogy a marosbogatí összes birtokossági és községi korcsmajog hasznélvezetének árverezés utjání bérbe adása a folyó év mártius 22-re kitűzött árverezési hatánap, közbe jött akadályok miatt elnapoltatik s folyó év mártius hó 24-én fog megtartatni a már kitűzött időben és helyen.

M.-Ludas, 1-80. mártius hó 11-én.

Fosztó Géza

sz.-bíró.

(108)

1—1

SÁRGA KRISTÓF fehérmű és vászon-raktára Kolozsvártt. (belközéputeza, kisegítő alatt.)

Kül- és belfölbi nagykereskedők és gyárosokkali egyenes össze-
köttesemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevő-
imnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árukkal szolgálni.
Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-ingek, chifon, eretton és madepolan szövettől, sima,
himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 ftt 50 krig.
Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövettől
100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 ftt 60-ig.
Színes és fehér gyapju alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5
frttig.
Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len és
pamut vászonból 70 krtól 2 ftt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kévelők 4 réti legjobb chifon szö-
vetből párja 40 kr.
Férfi színes-széli selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 da-
rab egy kötegben 60 krtól 7 frttig.
Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 ftt 50 krtól
7 frttig. (79) 7—
Női ingek len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős 1 fttől 5 fttig.
Női háló réklik, 1 fttől 5 frttig, főkötők len és schifon vászonból
40 krtól 80 krig.
Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frttig.
Női piquet réklik, nadrágok és szoknyák, 1 ftt 50 krtól 5 frttig.
Függöny neczek, gyapju és pamut takarók, paplanok,
madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legujabb szerkezeti esőernyők, 1 ftt 40-től 15 frttig.
Fehér és színes harisnyák, gyapju, len, pamut és selyemből, párja 15
krtól, 1 ftt 50 krig.

Legujabb nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glaze kész-
tyük, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat.
legutányosabb ártan,

**Fehér és színes asztalnemű, mindenféle
len és pamut vászon szin-tartó creton,
oxford és madepolán,
színes ingszövetek**

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chifon, eretton és madepolan fehér
ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős
len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frttig. Len és chifon himzet
stráfók és betétek, kötő, varró, himző
pamutok és ezernék, ujón szűlőttek részére főkötők, réklik és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehér-
neműek pontos elkészítést; kitűnő szabás és jó összeállításra leg-
nagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke beküldése
mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben ártát és fajtáját meghatározni kérem.
Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fizetett összeget visszaszolga-
lom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.
Legjobb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja

Sárga Kristóf,

Sirup de Quinquina ferrugineux de Grimault & Cie Pharmaciens à Paris.

VASTARTALMU CHINASZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészekről.

A China-héj egyike a legkittinőbb erősítő szercknek, a minőkkel az orvos
kinestár rendelkezik. Hatályos elvei itt a vassal legoldhatóbb alakban egyesítők
e szert tehát gyünge nők és gyermekek is könnyen megemésztik. Különösen ered-
ménydúsan alkalmaztatik a sápkór, vérszegénység s a havi tisztulás, rend-
telenség eseteiben. Üdítő életes személyeknek, a kik ismét erőre óhajtanak
vergődni, legmelegebben ajánlható e szer.

Főraktár B é s b e n : Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1.
Röder Fülöpnél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve Török Jó-
zsef gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvártt: Wolff J. és dr. Hintz Gy.
gyógyszerész uraknál és Gergely Ferencz fűszerkereskedésében.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Dr. Popp Anatherin-fogpasta

üveg dobozban

a legjobb fogtisztító szer a száj rosz szagjának és a fogkö elhárítására.

Dr. J. G. POPP udvari fogorvos urnak Bécsben,

Bogner-utca Nr. 2.

Kérem szívesen posta-utánvétellel az ön kitűnő Anatherin fogpas-
tájából 3 üveg dobozt küldeni á 1 ftt 22 kr, legjobb fogtisztító szer-
nek találtam ezt, a mit csak évek használok.

Búziás fürdő.

Kiváló tisztelettel:

Kohn János.

Raktárak léteznek:

Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., dr. Hines Gy., Biró J., Valentini és Szé-
ky M. gyógyszerésznél és Csapó S. kereskedésében. B.-Hunyadon: Holcz-
ky M. gyógyszerésznél és Fleischer, Tergovits Ed., Scholtesz gyógyszer. Bethlenben: Bernádi,
gyógysz. Brassóban: Schuster gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Décsen: Róth Pál gyógyszer.
Déván: Lengyelhöl. Gy.-Szt.-Miklóson: Bogdán gyógyszer. Gy.-Fehérvárt: Mihelyes gyógy-
szerész. Fröhlich gyógyszer. Lekenézén: Scheint Fő. gyógyszer. Magyar-Láposon: Breuer
P. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Jenei A. gyógyszer. Fogarasi D. és Bucher M. Medgyesen:
Felbert, Breckner C. gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. Nagy-Szebenben: Müll-
ler gyógyszer. Stengel J., Thalmayer Fr., Reisenberger Fr., Szamosújvárt: Placintár és
fia gyógyszer. Szász-Régen: Schärer F. gyógyszer. Szászvároson: Fuhrmann gyógyszer. Reec-
kert C. gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teitsch J. A., Misselbacher. S.-Szt.-Györgyön: Csutak
testvérek, Eötvös és Beteg. Tekében: Wagnér gyógyszer. Torfán: Wolff, gyógyszer. Traja-
novics gyógyszer. Zilahon: Weiss gyógyszer.

MATTONI

Giesshübler

(20) legtisztább alkalicus 10—12

savanyu vize

légzőszervek és gyomorhurut ellen.

digestívus és pectoralis

pastillái

emésztési bajok és köhögés ellen,

MATTONI HENRIK KARLSBADBAN.

Raktárom a gyógyszerárakban és ásványvíz-kereskedéseimben.